

Rechtsextremisme: Minister grijpt in bij legereenheid

[Achtergrond](#) - 2 juli 2020 - Auteur: Marja Verburg

Omdat rechts-extremisme diep in de gelederen is doorgedrongen, wordt de Duitse elite-eenheid Kommando Spezialkräfte (KSK) grondig gereorganiseerd. Minister van Defensie Annegret Kramp-Karrenbauer (CDU) maakte woensdag op een persconferentie in Berlijn vergaande maatregelen bekend. Politici reageren geschokt op de omvang van het probleem van rechts-extremisme in het Duitse leger.

Een van de compagnieën van de elite-eenheid wordt opgeheven, kondigde Kramp-Karrenbauer aan. Het is de 2e compagnie, die de afgelopen jaren voor de meeste schandalen heeft gezorgd. Die bestaat uit zo'n 70 elitesoldaten en kwam in 2017 bijvoorbeeld [in het nieuws](#) omdat de leden bij het afscheid van een commandant de Hitlergroet hadden gebracht, met varkenskoppen hadden gegooid en rechtse rockmuziek hadden gedraaid. Eerder waren vier soldaten van het elite-opleidingscentrum Pfullendorf, waar ook KSK-leden worden opgeleid, ontslagen wegens "mensonterende ontgroeningsrituelen".

Het opheffen van de compagnie is een van de zestig maatregelen die de minister neemt om het probleem van het rechts-extremisme [aan te pakken](#). De KSK krijgt de komende maanden de gelegenheid om, zoals Kramp-Karrenbauer op de [persconferentie](#) zei, "op de resetknop te drukken". Mede daarvoor worden KSK-soldaten die meedoen aan oefeningen en internationale missies, zoals in Afghanistan of Mali, teruggehaald. De opleiding voor de elitetroepen wordt uit handen van de KSK-leiding genomen en valt voortaan onder het Duitse leger. De KSK staat voorlopig onder verscherpt toezicht en moet de komende tijd orde op zaken stellen. Anders volgen andere consequenties, aldus de minister. "De soldaten weten dat ze het beter moeten doen als ze hun KSK willen behouden."

Geheim wapendepot

Kramp-Karrenbauer wil ook dat de wapen- en munitievoorraden strenger worden bewaakt en grondig worden geïnventariseerd. Zo [blijkt nu](#) dat 48.000 kogels en 62 kilo explosieven uit de KSK-voorraden kwijt zijn. Dat is extra verontrustend omdat in mei een [geheim wapendepot](#) werd gevonden in de tuin van Philipp S., al twintig jaar in dienst van de KSK, met volgens Duitse media grote hoeveelheden munitie,

explosieven, een lont, een kalasjnikov en nazi-memorabilia.

De KSK is 48.000 kogels en 62 kilo explosieven uit de voorraden kwijt. De afgelopen jaren is bij het oprollen van extreem-rechtse terreurgroepen in Duitsland verschillende keren gebleken dat leden werkten of hadden gewerkt bij het leger, de politie of de veiligheidsdiensten. Daar konden ze aan wapens komen en aan informatie die bijvoorbeeld werd gebruikt voor het samenstellen van dodenlijsten of het versturen van dreigbrieven (lees daarover meer [hier](#) en [hier](#)). Deze week meldde Der Spiegel dat bij een verdachte reservist een lijst met privégegevens en adressen van prominente politici is gevonden.

We doen alles om de zaak te onderzoeken, zei inspecteur-generaal Eberhard Zorn, die woensdag namens het Duitse leger bij de persconferentie aanwezig was. “Want dit is echt een potentieel gevaar dat zich daarachter opbouwt.”

'Niet te dempen moeras'

Dat de KSK en het Duitse leger rechts-extremisten binnen de eigen gelederen hebben, is niet nieuw. Maar tot nu toe werd dat niet als structureel probleem behandeld. Dat dit nu wel gebeurt, komt door de vondst van het wapendepot bij Philipp S. en door een [brandbrief](#) van 12 kantjes die een KSK-officier begin juni naar Kramp-Karrenbauer stuurde. Hij schreef over rechts-extremisme dat binnen de KSK wordt getolereerd en verhuld en sprak van een “niet te dempen moeras binnen de KSK”, dat “diepgaander en structureler is dan op het ministerie bekend is”.

De brief kwam als een schok en politici van de regeringspartijen en de oppositie eisten een stevig optreden van Kramp-Karrenbauer. De minister kondigde direct een onderzoek en maatregelen aan. Maandag bezocht ze de KSK-troepen in Calw (Baden-Württemberg) en dinsdag lichtte ze de defensiespecialisten in de Bondsdag in over haar reorganisatieplannen, die ze woensdag op de persconferentie openbaar maakte.

De MAD, de militaire inlichtingendienst die toezicht houdt op het leger, hield informatie achter

De zaak rond Philipp S. legde nog een ander probleem bloot: dat de MAD, de militaire inlichtingendienst die toezicht houdt op het leger, haar [werk niet goed doet](#). Ze zou meldingen van rechts-extremisme binnen het leger hebben achtergehouden en de binnenlandse veiligheidsdienst Verfassungsschutz klaagt al langer dat de MAD haar niet goed informeert. Zo heeft de MAD de zaak rond Philipp S. maandenlang stil gehouden.

Mentaliteitsprobleem

De afgelopen jaren is het aantal meldingen over rechts-extremisme bij de KSK en het Duitse leger flink toegenomen. Christof Gramm, hoofd van de MAD, [sprak maandag](#) tijdens een hoorzitting in de Bondsdag van “een nieuwe dimensie”. De MAD verdenkt 600 soldaten van rechts-extremisme, zei hij. Dat is meer dan twee keer zoveel als vorig jaar. Bij de KSK onderzoekt de MAD 20 verdachten. Dat kun je geen individuele gevallen meer noemen, aldus Gramm. In het [Duitse leger](#) dienen ruim 184.000 soldaten, in de [KSK](#) rond de 1000. KSK-soldaten worden bijvoorbeeld ingezet om gijzelaars te bevrijden in oorlogs- en crisisgebieden of om oorlogsmisdadigers of terroristen gevangen te nemen.

In 2017 bleek dat een Duitse soldaat, Franco A., zich uitgaf als Syrische vluchteling om een aanslag te plegen en vluchtelingen daarvan de schuld te geven

Dat er meer gevallen worden gemeld, is ook omdat het makkelijker is geworden misstanden aan te kaarten. Daarvoor heeft de voorganger van Kramp-Karrenbauer gezorgd. Ursula von der Leyen, nu voorzitter van de Europese Commissie, was tot vorig jaar de Duitse minister van Defensie. In 2017 kwam aan het licht dat een Duitse soldaat, [Franco A.](#), zich uitgaf als Syrische vluchteling om een aanslag te plegen en vluchtelingen daarvan de schuld te geven. Ook zou hij een lijst met namen van potentiële slachtoffers hebben gehad, waarop prominente politici stonden.

Dat A. extreem-rechtse sympathieën had, was al jaren bekend bij de legerleiding, maar die greep niet in. Von der Leyen zei toen dat het geen incidenten meer waren, maar dat het Duitse leger een *Haltungsproblem*, een mentaliteitsprobleem, heeft, en een zwakke leiding. Zij kreeg daarop veel kritiek, ook uit haar eigen partij, maar kondigde desondanks [hervormingen](#) aan.

In tegenstelling tot Von der Leyen wordt Kramp-Karrenbauer nu geprezen om haar harde aanpak, zowel door oppositie- als door regeringspartijen. Ook haar critici, die ervoor waarschuwen alle soldaten over een kam te scheren of de KSK op te heffen, ontkennen niet meer dat het Duitse leger een probleem met rechts-extremisme heeft. Het thema staat nu hoog op de politieke agenda.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/38648/rechtsextremisme-minister-grijpt-in-bij-legereenheid>